

گرجستان فرصتی برای تجار و تفلیس شهری برای گردشگران ایرانی

سید جواد قوام شهیدی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در گرجستان از سیاستمداران و دیپلمات های مجرب کشورمان است، نخستین کارمان در سفر به این کشور، تقاضای مصاحبه با وی بود که بیدرنگ پذیرفت. متین و در عین حال بی آرایش بود، ایرنا و ایرانی ها را از نزدیک می شناخت و با ما از مزیت های تجاری گرجستان برای ایرانیان و حضور گردشگران ایرانی بعنوان فرصتی برای اقتصاد گرجستان گفت.

آران نیوز-اصالت نخستین واژه ای است که با دیدن تفلیس به خاطر می آوری، تفلیس شهری نیست که دیروز و امروز بنا شده باشد و با چند آسمانخراش و برج بخواهد خودنمایی کند، در چهره تفلیس می توان گذر تاریخ را دید، معماری کهن و متنوع تفلیس شاهدان تاریخ پرفراز و فرود این شهر هستند. من از معماری سررشته ای ندارم، ولی دوستی که در مورد سبک معماری ساختمان های شهر توضیح می داد، از معماری قرون وسطی، معماری استالینی و کلاسیک صحبت می کرد، بی علت نیست که تفلیس یادآور اصالت است.

رودخانه کورا که تلفظ آن به گرجی متکواری است، از وسط شهر می گذرد و به زیبایی تفلیس می افزاید، کورا رودی است که از شرق ترکیه سرچشمه می گیرد و از کشورهای گرجستان و جمهوری آذربایجان از میان رشته کوه های قفقاز عبور کرده و بعد از آنکه رود ارس به آن پیوست، در منطقه تالش گشتاسبی به دریای خزر می ریزد. می گویند، بیش از یک هزار کلمه مشترک بین زبان فارسی و گرجی وجود دارد، در تبدیل ارز کلمه خرده، در رستوران کلمه چنگال و پنجره کلمات مشترکی است که به گوش فارسی زبانان آشنا است. مترجمی که ما را همراهی می کرد گفت، کلمات مشترک گرجی و فارسی زیاد است که اتاق، ساعت و حتی خاک اندازه از آن جمله است. در ارقام اقتصادی گرجستان کشوری با درآمد سرانه پایین است ولی غنای فرهنگی، محدودیت های اقتصادی را کم رنگ کرده است و چهره آراسته ی این شهر قدیمی و کهن این درس را برای من یاد آوری کرد که فقر فرهنگی بسیار بدتر از فقر اقتصادی است.

اقتصاد باز کشور چهار میلیون نفری گرجستان، رتبه بالای این کشور در اقتصاد جهان، روابط نزدیک با اتحادیه اروپا و از طرفی روابط خوب گرجی ها با کشورمان باعث شده است تا فعالان اقتصادی گرجستان را دروازه ورود ایران به اروپا بدانند. در سفر کوتاهی که به گرجستان داشتیم، نخستین کار ما در تفلیس، مصاحبه با سید جواد قوام شهیدی دیپلمات مجرب و سفیر کشورمان در گرجستان بود، وی در این گفت و گو ضمن تشریح موقعیت ژئوپلیتیکی گرجستان و رویکردهای سیاسی این کشور و نزدیکی آن به غرب، از مزیت های اقتصادی این کشور برای کارآفرینان کشورمان سخن گفت و بر تعرفه صفر گرجستان با اروپا تاکید کرد. هجوم گردشگران ایرانی به گرجستان در یکی، دو سال اخیر، نیز بخش ناگزیر این مصاحبه بود که قوام شهیدی با ارائه آمار رسمی و اطلاعات واقعی، شرایط موجود را برای ما و مخاطبان ایرنا شفاف کرد.

سفیر کشورمان در این مصاحبه، ریسک احتمالی سرمایه گذاری در گرجستان را یادآوری کرد و گفت: به دلیل نبود هرگونه ارتباط بانکی بین دو کشور، سرمایه گذاران ایرانی باید در این زمینه هشیار باشند. مشروح این مصاحبه در ادامه می خوانید:

***** ارتباط با گرجستان چه مزیتی برای ایران دارد؟**

قوام شهیدی: مزیت گرجستان دسترسی به اروپا و آسیای مرکزی و قرارداد تجارت آزاد و همچنین تعرفه صفری است که با آنان دارد و از این نظر موقعیت خوبی برای صادرکنندگان و تولید کنندگان ایرانی است. گرجستان امسال بیست و پنجمین سالگرد استقلال خود را جشن می گیرد، در طول این 25 سال روابط سیاسی ایران و گرجستان بدون هیچ تنش در مناسب ترین سطح بوده است، با این وجود روابط اقتصادی دو کشور گسترش مورد انتظار را نداشته و حجم مبادلات دو کشور در سال 2016 میلادی 138 میلیون یورو بود که قابل افزایش است. در سال جاری شاهد تلاش های دو طرف برای توسعه همه جانبه روابط بودیم، در همین چارچوب لازم است به سفر فروردین ماه وزیر امور خارجه کشورمان و سفر اردیبهشت ماه نخست وزیر گرجستان به ایران اشاره کنم، این سفرها نکته عطفی در روابط دو کشور بود و در آن چندین سند همکاری در زمینه های مختلف میان دو کشور به امضا رسید و بدنبال آن سفر وزیر علوم، تحقیقات و فناوری انجام گرفت. همچنین همراه امسال شاهد برگزاری ششمین کمیسیون مشترک اقتصادی و امضای سند 18 ماده ای همکاری بین دو کشور بودیم و در همین چارچوب آقای ربیعی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ملاقات های دو جانبه تاثیرگذاری با نخست وزیر و وزیر اقتصاد و توسعه پایدار، وزیر دارایی، وزیر کشاورزی و وزیر بهداشت، وزیر کار و امور اجتماعی در تفلیس انجام دادند.

همزمان با برگزاری نشست کمیسیون مشترک شاهد برگزاری همایش اقتصادی اتاق های بازرگانی دو کشور بودیم. هرچند گرجستان در عرصه صنعت و فناوری کشور جوانی است، اما با توجه به ظرفیت های قابل توجهی که در علوم پایه و برخی صنایع مانند خودرو و حتی هواپیما سازی در گذشته داشته است، می تواند بعنوان مکمل صنایع و تولیدات ایرانی عمل کند، با توجه به توانمندی های ایران در برخی صنایع، تولید کنندگان ایرانی می توانند کالاهای خود را حداقل با 10 درصد قیمت نازل تر در اینجا تکمیل و پس از آن صادر کنند.

از سوی دیگر گرجستان، گرجستان برای اجرای پروژه های کشت فراسرمزمینی گزینه بسیار مناسبی برای ایران است، این کشور به دلیل آب فراوان و سرزمین های حاصلخیز و نزدیکی جغرافیایی به ایران که باعث کاهش هزینه های حمل و نقل می شود و مجموع مولفه هایی که برای سرمایه گذاری در زمینه کشاورزی در خارج از مرزهای ایران دارد، می تواند برای کشور ما آورده خوبی داشته باشد. طبیعت گرجستان سخیت های زیادی با طبیعت و جغرافیای ایران دارد، در مورد اجرای طرح های کشت فراسرمزمینی تاکنون کارهایی انجام شده اما در حد مطلوب و مورد انتظار نیست و خیلی جا برای کار هست.

متأسفانه به تازگی با توجه به هجوم کشورهای دیگر به گرجستان برای خرید زمین های کشاورزی، مجلس این کشور خرید زمین توسط خارجی ها را ممنوع کرد و مالکیت با مشکل مواجه شده است، اما هنوز برای اجاره بلند مدت و استفاده و بهره وری از زمین برای خارجی ها مشکلی وجود ندارد و می توان از این موقعیت استفاده کرد.

***** برای شکل گیری هر نوع تجارت، ارتباطات بانکی ضروری است، در حال حاضر روابط بانکی ایران و گرجستان چگونه است؟**
قوام شهیدی: در حال حاضر نظام بانکی ایران، هیچگونه ترتیبات بانکی حتی با بانک مرکزی گرجستان هم ندارد و این به دلیل مشارکت بانک های گرجستان با سرمایه های غرب بوده است.

در عین حال که دولت گرجستان از سرمایه گذاری ایرانیان کاملاً در این کشور حمایت می کند ولی قوانین و مقررات در خصوص انتقال سرمایه ها و نقل و انتقالات خارج از سیستم بانکی با خلاء روبرو است و مسکوت می باشد.

برای حل موانع روابط بانکی گام عمده ای که برداشته شد، برجام بود و بر اساس توافقاتی که در شورای امنیت انجام گرفت و قطعنامه ای که صادر شد و تقریباً کلیه تحریم های

بین المللی برداشته شد و از آنجایی که ما از جانب اروپا تحریم دو جانبه ای نداشتیم ، انتظار می رفت ، مناسبات بانکی و مالی برقرار بشود، ولی از آنجایی که تخاصم و دشمنی آمریکا ادامه داشت، با وجود صدور قطعنامه ، به دلیل تحولاتی که در انتخابات آن کشور رخ داد ، بخش های خصوصی مالی جهان برای برقراری ارتباط با ایران تحت تاثیر رفتارهای آمریکا به تردید و ابهام افتادند و از یک حرکت باز و آزاد و همکاری دوجانبه سر باز زدند.

البته تلاش های خوبی را بانک مرکزی شروع کرده و مذاکراتی را با نهادهای مالی جهان دارد که امیدواریم راه گشا باشد ، در کنار این فعالیت ها ما رتبه خود را در مباحث پولی و مالی و شفافیت در عرصه مالی افزایش دادیم و ادامه این روند موجب می شود تا مقبولیت بین المللی نظام بانکی خود را ارتقا بدهیم .
همینطور باید همزمان در کنار فعالیت برای حل مشکلات مالی در عرصه بین المللی، در مناسبات دوجانبه نیز از ابتکار عمل های محلی و بومی استفاده کرد ، یکی از این راه حل ها ، استفاده از پول ملی در مبادلات تجاری با شرکا است که ما در این زمینه با مقامات صحبت های زیادی کردیم ، مسئولین بانکی ایران و تعدادی از بانکهای خصوصی ما تلاش های زیادی برای باز شدن این مسیر تاکنون انجام داده اند.

****** در سال های اخیر گرجستان به یکی از مقاصد گردشگران ایرانی تبدیل شده است ، آمار در این زمینه چه می گوید؟
قوام شهیدی : سفر گردشگران ایرانی به گرجستان رشد چشمگیری داشته است ، بر اساس آمارهای رسمی نیم میلیون ایرانی در سال به گرجستان سفر می کند که رقم واقعی بیشتر از این است ،تعداد گردشگران ن ایرانی در دو سال اخیر 17 برابر شده است ، برای مثال در سال 1393 کمتر از 30 هزار ایرانی به گرجستان سفر کرده اند که این رقم اکنون بر اساس اعلام منابع رسمی به 500 هزار نفر رسیده است که با احتساب سفرهای زمینی ایرانیان به گرجستان بخصوص از طریق ارمنستان و آذربایجان این رقم بسیار بیشتر از ارقام رسمی است .

بر اساس داده های مرکز آمار گرجستان در ماه جولای - تیرو مرداد - تعداد پروازهای ایرانی به گرجستان به 145 پرواز در یک ماه رسید .
با توجه به اینکه جمعیت گرجستان سه میلیون و 750 هزار نفر و یک - بیست و سوم جمعیت ایران است ، لذا وضعیت اقتصادی و تولید ناخالص داخلی آنها بسیار متفاوت از ایران است اگر چه کشوری رو به توسعه و رشد هستند ولی به لحاظ اقتصادی محدودیت دارند،بنابر این به لحاظ توریست نمی توانیم انتظار داشته باشیم یک جریان متقابل و متناسب با حجم توریست را شاهد باشیم .

کل ظرفیت اقتصادی و تجاری گرجستان در حد یک استان کشورمان است ، لذا حضور بیش از نیاز ایرانیان مرتب با امور تجاری و اقتصادی ، شرایط و رقابت های منفی و ناسالم به دنبال خواهد داشت و فضای افکار عمومی را نیز در نزد میزبان تخریب خواهد کرد ، لذا چارچوبی به منظور اطلاع از ظرفیت کشور گرجستان برای تعامل و همکاری اقتصادی و تاثیر گذاری از ناحیه بنگاه های تجاری و اقتصادی کشورمان یک ضرورت مدیریتی به شمار می آید.